

**МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ ИНГУШЕТИЯ
Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
"Средняя общеобразовательная школа №12 г.Назрань"**

РАССМОТРЕНО

на заседании
МО

Шадьжева А.Р.

Приказ № 1
от «31» 08.2023

СОГЛАСОВАНО

Зам. Директора по
УВР НШ

Цурова М.М.

Приказ № 1
от «31» 08.2023

УТВЕРЖДЕНО

Директор
ГБОУ «СОШ №12 г.Назрань»

Бекова Э.К.

Приказ № 1
от «31» 08.2023

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Ингушский язык и литература»

для обучающихся 1 класса

Г1алг1ай метта дешараи йоазони йола балха программа 1 класса 2023-2024 дешара шера.

К1ира сахъатий боарам: 3 сахъат.

Шера: дешар-33 сахъат, йоазув-66 сахъат.

Программа оттаярь: юхъанцарча классий хъехархо Шадыжева Айна Руслановна

Д1акхетора каъхат.

Г1алг1ай метта дешара программа оттаярь Г1алг1ай республика Минобразоване могайча балха программага хъежжа, ишколан базисни дешара планага йилла. Программа нийсъяь 1 класса дешархой кийчбаь хила безача боарамга хъежжа, сахъетам лакхбара боарамга хъежжа.

Программа ювзаяь я Россе Федераци илман образовани Министерства приказаца 06.10.2009 № 373 "Федеральни 1аьдала образовательни стандарт юхъанцара юкъара образованена юкъейоалаяра а ч1оаг1ъяра а", иштта Россе Федераци базисни дешара планага хъежжа, Россе Федераци образоване Миннистерство ч1оаг1даьча приказаца «от 9 марта 2004 г.№1312 реализующих программы общего образования» (в ред. Приказов Минобрнауки России от 20.08.2008 №241, от 241, от 30.08.2010 №889 , от 03.06.2011 №1994, от 01.02.2012 №74).

Балха программа оттаярь Г1алг1ай Республика Министерство могадаьча «Абат» яхача дешара книжка чулоацамах. Оттадаьраш: Тиминаькъан Заули Зарахмет, Шадинаькъан Арсамака Султан. Абат тоадаь ялхлаг1аза арахийцад, Магас, издательство «Сердало» 2022, 144 оаг1о.

Юхъанцарча ишколе д1адолалу бера дешар, шерлу цун гонахъарча вахарца йола юкъ-моттигаш, хувцалу юкъара дарж а, ше шийна вовзийта эшаш хилар а совдоал. Т1аккха дерригача а дешара бух хъахул юхъанцарча ишколе. Г1алг1ай метто, кхыча предметаша санна, метта илма даькъе ший ма1анца а йоккха моттиг д1алоац. Цун дешарца а кхетамца а доккха ма1ан да.

Метта, йоазон а къамаьла хоамаш карадерзарца дешархой торо хул кхыйола дешара предметаш 1омае, цунца цхъана гонахъарча вахарах долчош шоашта ховр шерде.

Ишкола хъалха латта декхараш кхоачашдара 1алаьмате доккха ма1ан да наьна метта, х1ана аьлча, ишколо болх цу метте д1аболабарца караерзаю бера дахарца гулъяь а наьна метта белгалйоалаш йола хъаькъала хозал, дуненах лаьца бола берий кхетам алсам а боаккх, уж г1улакх долаш, эзде болаш кхебу, царна дешар 1омадарал совг1а деррига а декхараш кхоачашду.

Алапаш 1омаделехъа йолча юкъа г1алг1ай мотт хъехара кертера декхар да къамаъла, г1улакха цхъадола тайпаш 1омадар (къамаълага ладувг1ар, цунах кхетар; йистхила 1омадар; дешар, язде хар).

Цунца цхъана кхыйолча дешара предметий санна, г1алг1ай метто юххъанцарча дакъе кхоачашде деза цхъадола маъха юкъара г1улакхаш да:

- дешархой 1аламах а 1илмах а юххъанцара кхетам кхебар;
- логически уйла е кхедар;
- къахъегам а, цунца цхъана дешара а бола ло1ам кхебар;
- лакхарча классашка дешара эшача оамалашка хъежжа, деша бераш кийчдар;
- гонахъара вахарца йола юкъ-моттиг а, наъха йола дог-уйла а кхетадеш хилар.

Г1алг1ай мотт 1омабеш дешархой дешай боарам шербар а да ч1оаг1а маъхе. Дешай боарам совбаларца керда дешаш берий лексике хуле, цар торо лургъа дешархошта х1ара денна йоазув-дешар 1омадара дакъе т1ехдика хила. Юххъанцарча классий дешархой лексика боарам 3000 гаргга дош хила деза, царех 600 дош карадерзаду цар 1-ча классе, 700-шолг1ача классе, 800-3-чу классе, 850-4-чу классе. Хъехархочо ший ло1ама цар боарам совбоаккхаш х1ара классе юкъедоаладе тарлу кхы а 50-70 дош.

Уж дешаш карадерзадаъ д1ахъо цар лексически цхъа ма1ан хилар а дайзе, омонимаш, синонимаш, антонимаш довзийтарца, дешхъалхений, суффиксий г1онца керда дешаш кхолларца.

Дешархошта бовзийт деша фонетически, морфологически оттам, цар 1омаду къамаъла доакъош а, цар грамматически категореш а, предложене чу цу къамаъла доакъош кхоачашду синтаксически г1улакх а. Лексически а, грамматически а дакъе дешаш карадерзадар диъ шера д1ахъо.

Грамматически а, орфографически а материал программа юкъе йоалаъ я х1ара т1айоаг1ача классе шеръяра, к1оаргъара, чоалха яккхара хъисапе. Мотт 1омабара а къамаъл кхедара а г1улакх кхоачашдеш я самукъадоаккхаш, еша дог доаг1а тексташ а упражненеш а.

Барта, дувцара къамаъл кхедар хила деза дешархой язде 1омалуча хана а, грамматикех бола хоамаш царна бовзийташ а, язъе тексташ оттаеш а, упражненеш кхоачашъеш а. Х1ара урока берий йистхилар алсам хила деза: хаттараш деш, царна жоп луш, шоаех лаъца дувцаш, в1аши къамаъл деш, хъехархочунца юкъ-моттиг лелаеш, дийшачун чулоацам хъабувцаш.

Дешай ма1ана, дешаш нийса д1аалара, нийса яздара болх беш хилар маъхала да. Белгаляча темах, суртах, дувцарах лаъца дувцара, хаттара, айдара, т1адожара предложенеш, тексташ, диалогаш оттае 1омаде деза бераш.

Дешара предмет 1омаъра жам1аш

Юххъанцара ишкол чакхъаьккхача дешархочунна г1алг1ай метта программа караерзаяъ ховш хила дезар:

- г1алг1ай мотт а, пачхъалкхен мотт а, гонахъара вахар довзара а г1ирс хиларах кхеташ хилар;
- ишколе а вахаре а г1алг1ай мотт харах пайда эца хъинар хилар;
- г1алг1ай мотт а, къаман культура а, эзди хилар а цхъатарра ларх1а дезарах кхеташ хилар;
- тайп-тайпарча хъалашка ший нийсархошца а бокхийчарца а юкъ-моттигаш лелае хар карадерзадар.

Юхъанцарча ишколе г1алг1ай мотт 1омабара метапредметни жам1аш:

- хозаш дола къамаъл цхъатарра т1алацар (бокхийчар а, ший нийсархоша оалар а, берий радиопередачашка, аудиозаписешка, кыча хоамий технологий кепашка хазар);
- дешаш, дешдоакъош, оазаш, предложенеш д1аала а, оттае а карадийрза хилар;
- белгалъяьча темах диалог оттаде, дизза а, лоацца а хаттарашта жопаш дала а, диалог д1айолае а, чакхъяккха а дог дар карадерзадаъ хилар;
- кийчо яь а, йоацаш а, кхеташ, сиха къоастадеш дешар, текст лоацца а, хоржаш а юха хъаювца 1омадаъ хилар;
- хъехархочун новкъосталца а ше а орфографически а, пунктуационни а бокъонаш лоръеш балхаш кхоачашде хар ховш хилар;
- ше язбаъ болх тахка а, г1алг1ай меттах шийна ховчох вокха предметашца дустарца анализ е хар а карадерзадаъ хилар;
- ишколе а, ишкола арахва нийсархошка а, бокхийчарга а йистхила хар карадерзадаъ хилар.

Юхъанцарча ишколе г1алг1ай мотт 1омабара предметни жам1аш:

- ладувг1а ховш хилар: дувцачун чулоацамах а кхеташ, къамаъл хазара хъисапе т1алацар;
- г1алг1ай метта фонетически система йовзаш хила езар: мукъа а, мукъаза а алапаш а, оазаш а къестеае, дешаш доакъошта декъа а, оазаш ала а ховш хилар;
- ший метта йоаца (т1аийцача дешашка мара ца лела) оазаш а, оазий цхъанкхетараш а довза а, нийса хъаала а ховш хилар;
- дешаш, цар грамматически формаш а йовзаш, уж мишта хъахиннад а, царех предложенеш в1ашаг1йохка а, къамаълах пайда эца а ховш хилар;
- нийса яздара бокъонаш йовзаш хилар: доккха алап, дешдоакъошца дош сехъадаккхар, сецара хъаракаш;
- текст доакъоех екъа а, царна ц1ераш тахка а, план оттае а, х1аман, сурта куц-кеп довзийта а ховш хилар;
- мотт къаман культура цхъа дакъа а, уйлан г1ирс а, паччахъалкхен мотт а хиларах кхеташ хилар.

Дешара предмета чулоацама маъха оаг1онаш:

- Юхъанцара ишкол чакхъяккхача дешархой программа караерзайича хила деза жам1аш:
- дешархо къаман г1улакхаи эздеаи т1акхийна хилар;
- дезала вахар довзаш хилар;
- ший къаман культура а, бусулба дин а довзаш хилар;
- Росси пачхъалкхен гражданин ше волга ховш хилар;
- дешархочун оамалаш, декхараш кхийна хилар: урока, урокал арахва а.

Дешара плана юкъе г1алг1ай метто д1алоаца моттиг.

Программа оттаяый юхъанцара юкъарадешара пачхъалкхен дешара стандарта буха т1а, базисни дешара плана г1алг1ай метта луш йолча торонашца нийсъеш. Г1алг1ай мотт хъехара башхо белгалъяьккха тематически планашка хъежжа.

Юхъанцарча ишкола балха программа чу г1алг1ай мотт хъеха белгалдаьд:

1-ча классе 66 сахъат, к1ира 2 сахъат (33 балха к1ира)

2-ча классе 68 сахъат, к1ира 2 сахъат (34 балха к1ира)

3-ча классе 68 сахъат, к1ира 2 сахъат (34 балха к1ира)

4-ча классе 68 сахъат, к1ира 2 сахъат (34 балха к1ира)

Цхъоалаг1ча классе г1алг1ай метта тематически планировани

№ арг1аг1а	Метта даькъе йола юкъаш.	Сахъатий массал
1.	Алапаш 1омаделехъа йола юкъ.	5
2.	Алапаш 1омаду юкъ.	49
3.	Алапаш 1омадаьчул т1ехъаг1а йола юкъ	12
Деррига		66

1 класса курса чулоацам.

1 класс (66с)

Алапаш 1омаделехъа йола юкъ.

Дувцара къамаъл шаърдар. Оазах бола кхетам балар, оаз малаг1а я алап малаг1а да къоастаде хар хъехар, мукъеи мукъазеи оазаш йолга хъехар, цар белгалонаш йовзийтар. Зовнеи къореи оазаш хилар дувцар, уж в1аши тувла ца яра бокъонаш йовзийтар. Мукъа оазаш лоацеи й1аъхеи хилар хъехар. Дош дешдоакъошта декъа дешархой 1омабар. Предложенех кхетам балар, из хъакхолла дешархой 1омабар. Берий фонетически хазар кхедар, оазаш а дешаш а нийса д1аала 1омадар. Гонахъарча 1аламах кхетам балар, берий режимахи унахц1ено лораярахи дувцар. Хъайбай, оакхарий, садоаллача х1амай, зизай, баъций, гаъний, комарий, оалхазарий, сомий, хаъсий, транспорта, дуача х1аман ц1ераш йовзийтар. Иштта бесай ц1ераш, к1иран деной ц1ераш 1омаяр. Суртах лоаца дувцар оттаде бераш 1омадар. Хъехархоcho дийшача дувцара е бийшача фаълга чулоацам хъабувца хар 1омадар.

Алапаш 1омаду юкъ.

Оазахи алапахи кхетам балар. Алапаш доккхеи з1амигеи хилар довзийтар, уж в1аши дистар. Мукъеи мукъазеи, зовнеи къореи оазий белгалонаш йовзийтар. Дешдакъа хъахилара бокъонах лаъца дувцар, из шаъра 1одеша бераш 1омадар. Кердача дешай ма1ан довзийтар, доалара дешаех кхетам балар, предложени нийса д1аязъяра бокъонаш ювцар. Дешархой шоаш дийшар лоацца хъадувца 1омабар.

Алапаш 1омадаъчул т1ехъаг1а йола юкъ.

Дувцара къамаъл шаърдар, шаърра деша хара йола оамалаш кхейр. Г1алг1ай багахбувцама произведенеш ешар, чулоацам тахкар, оаз тоаеш деша хар 1омадар. Г1алг1ай къаман йоазонхойи поэтийи произведенеш йовзийтар, ешар, кертера уйла къоастае бераш 1омадар. Иштта цу балхашца эхъ, эздел, г1улакх, сий, иман, сабар, камоаршал, бакълер, доттаг1ал, къахетам яха оамалаш кхейр. Г1алг1ай меттацара, мехкацара, 1аламцара безам совбакхар. Г1алг1айи эрсийи ц1ей дездеча деноех лаъца кхетам балар. Г1алг1ай поэтийи йоазонхойи вахарахи кхолламахи дувцар, байташ 1омаяр, кицаш 1омадар, ховли-довзалеш дешар, шоаш дагалацар.

Йоазув.

Д1акхетора каъхат.

Йоазон урока дешара урока санна к1ира ши сахъат хетадаъ да. Цкъа хъалхаг1а дешара урока дешархоша 1омаьяча темага хъежжа, цун т1ехъ т1айоаг1ача урока цу темах йоазув де 1омабу дешархой. Цудухъа дешара урока хъалхара 4 сахъат къамаъл шаърдара, дувцара къамаъла хетадаъ доландаъ, иштта йоазон урока 4 сахъат а кулг йоазув де кийчдараи алапий маъженаш язъяраи хетадаъ да. Цул т1ехъаг1а 52 сахъат алапаш язде а, царца дешдоакъоши, дешаши, предложениши язъе хъожадаъ да. Т1еххъара 8 сахъат 1омадаър ч1оаг1деш, 1 классе дешархошта ха еза йоазон бокъонаш ч1оаг1ъеш хъожадаъ да.

Тахан латтача хъале г1алг1ай мотт 1омабара, цу метта йоазув де хара 1алаъмате йоаккха терко е еза къаъстта ишколо. Х1анзарча зама бераша 1алаъмате дукха бувцаш лелабу эрсий мотт. Ц1аг1а а ара а бераша шоай наъна метта къамаъл к1езига ду. Г1алг1ай мотт бувцачар а къамаъла юкъе дукха эрсий дешаш леладу, цудухъа наъна мотт эрсий меттаца ийна бувц бераша. Ишттача хъале т1ехъ т1айоаг1ача хана г1алг1ай мотт бицбалара кхерам ба. Цудухъа ишкола хъалха латта декхар да г1алг1ай метта дешари йоазуви дешархошта 1омадар, безам т1абахийтар, мотт дийнбар. Бера ший наъна мотт бовза а беза, беза а беза, уйла а цу метта хила еза. К1ира сахъатий боарам дукха беце а дешархоша мотт 1омабергба, хъехархоша из безаргболча тайпара д1ахъехе. Цу т1а йоазув де г1алг1ай метта хала а дац, х1ана аълча, г1алг1ай абата т1а дукхаг1адола алапаш эрсий метта санна да. Дешархошта 1омаде 1от1акхета алапаш да: 1, аь, г1,

кх, къ, к1, п1, т1, хь, х1, ц1, ч1, яь, дифтонг оа. Хьалхарча 4 урока бераш 1омалу тетрада балха муг1араш т1а язде: т1адамаш, такилгаш, лоацеи й1аьхеи г1ажилгаш, к1алареи лакхереи хьалхьайза г1ажилгаш, ахголгаш, голгаш. Цул т1ехьаг1а бераш 1омалу алапаш язде, уж в1аши нийса хотта. Эрсий метта санна хьехархоcho боккха теркам т1абахийта бежа дешаш д1аоолаши яздеши йолча башхалонашта. Иштта боккха болх бе бежа дешархоша оозаш нийса хьаалара, х1ана аьлча, бери яздеча хана ше харцахьа дош д1аааларга хьежжа г1алаташ а деш яздергда. Из болх 1 классе денз ца хаддаш бе бежа, йоазув нийса хургдолаш.

Йоазув 1омадар.

Яздеча хана дешархой нийса баг1а 1омабар, тетрадь нийса 1одила, сурт дуллаш е яздеш кьооламахи шакьаргахи нийса пайда эца 1омабар.

Йоазон доккхий а з1амига а алапаш довзийтар, уж шоайла в1ашаг1тоха 1омабар.

Дешаши шин-кхаь дешах латта предложенеш язье, хьехархоchун г1онца оазий-дешдоакьой тохкам баьчул т1ехьаг1а, д1аязде 1омабар, к1езига ха яьлча, цар шоаш уж яздар. Хьокхамга хьежжа белгалдаьха дешаши предложенеш т1ера хьаязье 1омабар.

Цкъа дагахьа кьооста а даь, цул т1ехьаг1а шоай ло1аме дешаш д1аязде 1омабар.

Предложени бакьахьа оттае, наьха а, хьайбай а, городий а ц1ерашка доккха алап дилла 1омабар, предложени чаккхийоалача т1адам оттабе 1омабар.

Йоазон унахц1енон бокьонаш лораяр.

Керттера кхетамаш ховраши.

Дешархошта довза деза:

- г1алг1ай метта массайола оаз а алап а, кхета бежа цар башхалонех (оаз оал, т1аккха алап язду);

-мукьеи мукьазеи оазий керттера бокьонаш;

-дагахьа 1омае белгалъяхьача байтий тексташ.

Дешархошта ха деза:

-наьна метта деча къамаьлага ладувг1а а цунах кхета а;

-къамаьла юкье предложенеш кьоастае, цар арг1а белгалъяккха;

- й1аьхеи лоацеи мукьа оозаш а, уж белгалъеш дола алапаш а белгалдаха;

-кепайоазон а кулга шрифтаца а яздаь дешаш, предложенеш т1ера хьаязье;

-диктовка ярца, г1алат а ца деш, дешаши 3-5 дешаех латта предложенеш язье;

-предложени йолалуш доккхача алапа теркам т1абахийтар а цун чаккхенга т1адам оттабар а;

-белгалъяккхача цхьан-шин темах е сюжетни суртех пайда эцар, з1амига текст юха хьаювца;

- «Абата» т1ера тексташ еша, дагахьа стихотворени 1омае, къамаьла бокьонаш лораяр еша.

Къамаьл.

Баген а йоазон а къамаьла юкьара кхетам. Предложени, дош, дешдакъа, оаз, алап практически довзийтар. Къамаьл предложенешта, предложенеш дешашта, дешаш дешдоакьошта декьа хар.

Оазаш.

Оазаш йовзийтар. Хазарца а аларца а оазаш кьоастаяр. Мукъеи мукъазеи, й1аьхеи лоацеи, эрсий меттара хьаййца оазаш.

Дешашкара цхьайола мукъа а мукъаза а оазаш кьоастаяр.

Белгалъяккхача озаца дешаш доаладар, дешдоакъой – оазий схемай кепача оала дош белгалдакхар.

Г1онна йолча схемах пайда эцар. Къамаьл предложенешта, предложенеш дешашта, дешаш дешдокъошта декъа 1омадар.

Дешарах а аларах а мукъеи мукъазеи оазаш в1аший кьоастаярах а кхетам балар. Дешашкара цхьацца оазаш белшалъеш дараш а (кьоастае а, дешдоакъой оазий тохкам бе а, цар оамал а , арг1а а белгалъяккха 1омабар;д1аьха а лоаца а дешдакъа кьоастаде хар).

Кулгайоазони кепайоазони алапашца яздаь дола дешаши предложенеши улга т1ара а книжка т1ара а хьаяздар.

Йоазув хьехара календарни тематически план 1 классе 2023-2024 дешара шера лаьрх1а.

Урока №	Урока тема	Урока тема чулоацам, лоарх1аме декхараш.	Универсальни дешара ардамаш (личностни ууд)	Са хьатий мас сал	Лерх 1а ха	Йола ха
Алапаш 1омаделехьа йола юкъ- 4 сахьат.						
1.	Алапий маьженаш: лоацеи й1аьхеи г1ажилгаш язъяр.	Яздеш нийса ваг1ара бокъонаш йовзийтар, алапаш маьженах латтилга дувцар, тетрадь довзийтар, балха муг1 бовзийтар, лоацеи й1аьхеи г1ажилгаш язъяр.	Унахц1ена сабаре хила кхедар, в1аши ладувг1аш хила, дизза жоп дала 1омадар, барт кхебар.	1	05.09.23г.	
2.	Алапий маьженаш к1алара хьалхьайза г1ажилгаш язъяр.	Яздеш нийса ваг1ара бокъонаш ч1оаг1ъяр, алапий маьженаш тайптайпара сен еза хар 1омадар, уж в1аши йистар, к1алара хьалхьайза г1ажилгаш язъяр.	Къахьегаме хила везар хьехар, унахц1ена, сабаре хила кхедар, берий коллектива юкъе ший моттиг хьалаца бер 1омадар, шийна хетар, уйла ер майрра ала кхедар.	1	07.09.23г.	
3.	Алапий маьженаш: шод бола г1ажилгаш язъяр.	Нийса а ц1ена а яздара бокъонаш ч1оагъяр, шод бола г1ажилгаш малаг1а алапаш яздеш эш дувцар, йоазон лерх1ами, дозали, эшами мишта ба дувцар, шод бола г1ажилгаш язъяр.	Барт, цхьоаг1о кхеяр, шоайла ладувг1а, эшача хана новкъостал де хьехархочун хаттара жоп луш, е т1адуллар кхоачашдеш. Меттацара безам совбаккхар. Бер ше дезилгеи лоарх1алгеи д1ахойташ балха	1	12.09.23г.	

			юкъедоаладар.			
4.	Алапий маъженаш: шод бола г1ажилгаш язъяр.	Нийса а ц1ена а яздар бокъонаш ч1оагъяр, шод бола г1ажилгаш малаг1а алапаш яз деш эш дувцар, йоазон лерх1ами, дозали, эшами мишта ба дувцар, шод бола г1ажилгаш язъяр.	Барт, цхьоаг1о кхеяр, шоайла ладувг1а, эшача хана новкъостал де хъехархочун хаттара жоп луш, е т1адуллар кхоачаш деш. Меттацара безам совбаккхар. Бер ше дезилгеи лоарх1алгеи д1ахойташ балха юкъедоаладар.	1	14.09.23г.	
5.	Алапий маъженаш голгаш, ахголгаш яздар.	Алапий маъженах бола кхетам шербар, уж в1аши йиста, цар тарадар фуд, башхоех лаяца дувца бераш 1омадар, голгаши ахголгаши яздар.	Берий йоазонцара чам ч1оаг1бар; уйла е, дизза жоп дала 1омадар, в1аши товш хила хъехар.	1	19.09.23г.	
Алапаш яздар юкъ- 52 сахъат.						
6.	Алапаш А, а яздар.	Абата хъалхара алап довзийтар, куцах дувцар, башхало ювцар, абата юкъе цо беча балхах дувцар, д1аоалаш яздар, диктовках яздар (аа Аа АА аА ааа).	Берашта юкъера безам ч1оаг1бар, унахц1ено, сатем, сабар кхедар, наънацара безам совбаккхар, г1алг1ай ага илли довзийтар, 1омадар.	1	21.09.23г.	
7.	Алапаш М, м яздар.	Мукъаза оаз белгалъю алап М,м яздар, в1аши дистар, хъа а оалаш тетрада т1а а улга т1а а яздар, хъехархочун диктовках яздар, дешдоакъош «ма Ма» яздар, дош «мама» яздар.	Йоазон бокъонаш хар ч1оаг1дар, унахц1ено кхеяр, цхъана барта долаш болх бе бераш 1омадар, арг1- арг1аг1а улга т1а аха 1омадар, в1аши дог лазаш хила кхедар.	1	26.09.23г.	
8.	Алапаш У, у яздар.	Алапаш У, у деша юкъера хъалаха а хъакъоастаде а бераш 1омадар, в1аши дистар, башхоех дувцар, уж эшача дешай масалаш кхувлар, цу оаза деша юкъера моттиг хъаалар. Дешдоакъош «Му му», дош «Ума» яздар. Д1аоалаш яздар: ам ум му ма ау уа.	Къаман сий лорадара, ший ц1ера, тайпан сий лорадара оамалаш йовзаш хила, в1аши барта долаш болх беш хила 1омадар. Уйлашка а г1улакхашка а дилла ший кертаци ваха везарах дувцар.	1	28.09.23г.	
9.	Алапаш Р, р яздар.	Белгалонех алапаш довза бераш 1омадар, керда алап Р, р феца, т1аккха тетрадаш т1а яздар, алапаш в1аши дистар, цар лоарх1амах дувцар, дешдоакъош ра ру Ра Ру, дешаш амар, ара яздар.	Берашта юкъе доттаг1ал ч1оаг1дар, г1алг1ай эзделах кхетам балар. Геттара озалуш, эхъеташвар дукхаг1а ловзара юкъевоалавар.	1	03.10.23г.	
10.	Алапаш Ш, ш яздар.	Керда алап яздар, доалара дешаш яздар бокъо ч1оаг1яр, ше д1аоалаш, хъехархочо	Ше урока баъча балха шийна раъза ва е вац дувца дешархо 1омавар, кхычун	1	05.10.23г.	

		д1аоалаш язде хара говзал 1омаяр, алапаш в1аши нийса хоттара а болх бар. Язду ша шу муш шура машар ашар ашараш Шура.	балха а нийса доаг1ар ала дешархо 1омавар. Бехказа мишта вала веза хъехар.			
11.	Алапаш И, и яздар.	Малаг1а алапий маъженаш еза «и» яз деш хар, тетрада т1а нийса йоазув де хара болх бар, хъокхамга хъежжа язде хар, кхыча алапашца нийса хотта. Дешдоакъоши дешаши, предложени и язъяр. Мукъеи мукъазеи оозаш белгалъю алапаш шоа-шоай беса къоаламаца белгалдар.	Ше баъча а кхычар баъча а балха корта бе хар, хаттараш тела хар 1омадар, кхетам болаши кхычар кхетадергдолаши къамаъл оттаде, дувца хара болх бар.	1	10.10.23г.	
12.	Алапаш Н, н яздар.	Алап яз дара арг1а а бокъонаш а йовзийтар, муг1ар т1а алапаш а дешаш а нийс деш язде 1омадар, доалара ц1ердешашка из алап нийса язде 1омадар, кхыча алапашца нийса хотта хъехар.	Хъехархоцо оттадаъча декхарашка хъежжа, бе безача балха план оттаяр; бе лерх1а болх бераша шоаш белгалбаккхар, къамаъла этикет йоха а ца еш, мотт нийса бувцар.	1	12.10.23г.	
13.	Алапаш С, с яздар.	Кепайоазони кулгайоазони алапаш в1аши дистар, уж нийса яз дара болх бар, дешдоакъой тохками оазий алапий тохками бе бераш 1омадар, дешаши предложенеш и язъяр.	Шийга дувчачунга ладувг1а бер 1омадар. 1омадаъчун корта бе хар 1омадар, шинне цхъана болх бе хара кхетам балар, унахц1ено лораяр.	1	17.10.23г.	
14-15.	Алапаш Л, л, О, о яздар.	Алап малаг1ча алапий маъженах латт хар, в1аши дистар кепа, сурт-сибата; хъехархоочун хаттара йоазонца жоп дала хар 1омадар. Алапаш в1аши нийса хоттар, д1аоалаш яз дара говзал ч1оаг1ъяр.	Къамаъла юкъе дакъа лаца хар 1омадар, ший холонех лаъца бери дувца могадар, беча балха ше шийна т1ахъажар.	2	19.10.23г. 24.10.23г.	
16.	Алапаш Д, д яздар.	Алап малаг1ча алапий маъженах латт хар, в1аши дистар кепа, сурт-сибата, хъехархоочун хаттара йоазонца жоп дала хар 1омадар. Алапаш в1аши нийса хоттар, д1аоалаш яз дара говзал ч1оаг1ъяр.	Къамаъла юкъе дакъа лаца хар 1омадар, ший холонех лаъца бери дувцар могадар, беча балха ше шийна т1ахъажар.	1	26.10.23г.	
17.	Алапаш Х, х яздар.	Ахголгех латта алап язде дешархой 1омабар, кхыча алапашца из нийса хоттар, фонематически хазар кхедар, ше яз даър хъокхамца дистар, айдареи хаттареи предложенеш нийса язъе 1омадар.	Монологически къамаъл оттаде хар; г1алаташ тоадара хъехархоочи дешархошеи денна хъехар нийса т1аэцеи кхетадеи хар, бе безача балха ше шийна хъалха декхараш оттаде хар.	1	07.11.23г.	
18.	Алапаш З, з яздар.	Ахголгех латта алап язде дешархой 1омабар,	Монологически къамаъл оттаде хар;	1	09.11.23г.	

		кхыча алапашца из нийса хоттар, фонематически хазар кхедар, ше яздаър хьокхамца дистар, айдареи хаттареи предложенеш нийса язъе 1омадар.	г1алаташ тоадара хьехархочои дешархошеи денна хьехар нийса т1аэцеи кхетадеи хар, бе безача балха ше шийна хьалха декхараш оттаде хар.			
19.	Алапаш К, к яздар.	Алап язде бераш 1омадар, схемага хьежжа предложени оттаяр, улга т1а яздаъри ше яздаъри массанена хозаш деша хара навык ч1оаг1ъяр, д1а а оалаш кхычунга (диктовках) яздайтара болх бар.	1омадаъчох деннача хаттара оза а ца луш, дизза жоп дала хар, унахц1ено кхеяр, ше шийна оценка яла хар хьехар, тоабах болх бе хар.	1	14.11.23г.	
20.	Алапаш Е, е яздар.	Алап яздара эша алапий маъженаш хьаювца хар, къамаъла юкъе цо лелаю моттигах дувцар (союз «или»), кепайоазон хьисапе дешаш кулгайоазон хьисапе хьяяздар, диктовках г1алат ца деш язде хара болх бар.	Эздеа оамалаш кхеяр, кхычо а ше а баъ болх тахка хар, шинне цхьана (в паре) болх бе хар 1омадар. Г1алг1ай мехкацара, 1аламцара безам совбаккхар.	1	16.11.23г.	
21.	Алапаш В, в яздар.	Алап нийса яздара эшар сенца дувзаденна да хар, из нийса язде а хотта а 1омадар. Хьокхам т1ара дешаш а предложенеш а нийса хьяязъе хар 1омадар.	Йоазув деш хьахинна г1алат хьалаха а тоаде а хара болх бар, тайп-тайпара балха хало тоаяра де дезачун план оттае хар, дувцара къамаъл нийса оттадар.	1	21.11.23г.	
22.	Алапаш Б, б яздар.	Алапий тара хилари башхои белгалъяккха хар, дешдоакьоши дешаши муг1ар т1а д1анийсде хар, дувцареи, хаттареи, айдареи предложенеш язъяр.	Урока бе лерх1а болх мишта оттабе беа хар хьехар; шийна хетар, ший уйла хьаала дешархочун торо йир, берашта юкъера дог-безам ч1оаг1бар.	1	23.11.23г.	
23.	Алапаш Т, т яздар.	Алапаш Т, т язде 1омадар, кхыча алапашца уж нийса хотта, уж юкъедола дешаши предложенеш нийса язъе хара болх бар, мукъеи мукъазеи оазаш белгалъечарна шо-шоай беса къоаламца к1ал така хьакха бераш 1омадар.	Бе безача балха толам баргболаш, в1аши новкъостал деш хила хьехар; кадайл кхеяр, дешархочун цо мел дер лоарх1ае а эшаш а долга д1ахайтар.	1	28.11.23г.	
24.	Алапаш Я, я яздар.	Доккхача алапо беча балхах кхетам балар, цу алапо малаг1ча дешашка шишша оаз белгалъю дувцар, саъкхал кхедар, фонематически хазар кхедар, кепайоазон алапашца яздаър	Дешархой шоай г1алат лаха а тоаде а 1омабар, кхычун г1алат мишта белгалдаккха деза царна хьехар; керда х1ама довза безам хилара	1	30.11.23г.	

		кулгайоозон алапашца хъязде хара болх д1ахо бахъар.	шийна хьалхашка декхараш увттаде бер 1омадар.			
25.	Алапаш Г, г яздар.	Алап Г,г нийса яздара оамал кхеяр, уж кхыча алапашца нийса хотта, тетрада муг1араш т1а дешаши предложенеши д1анийсье хара болх д1ахо бахъар, предложене тайпаех ховр шаьрдар.	1омая бокъонаш йоазув деш дагайохара болх бар, луш дола жоп даьржа далара хетабаь болх д1ахо бахъар. Унахц1ено лораяра оамал кхеяр.	1	05.12.23г.	
26.	Алапаш Й, й яздар.	Алапаш Й, й язде дешархой 1ома бар, цу алапаца дола дешаш яздар, «е» яхача озаца тувлаергъйоацаш болх бар, дешдоакъойи алапий-оазийи тохкам бе хар д1ахо 1омадар.	1омая бокъонаш йоазув деш дагайохара болх бар, луш дола жоп даьржа далара хетабаь болх д1ахо бахъар. Унахц1ено лораяра оамал кхеяр.	1	07.12.23г.	
27.	Алапаш Ц, ц, яздар.	Алап Ц,ц нийса яздара оамал кхе яр, уж кхыча алапашца нийса хотта, тетрада муг1араш т1а дешаши предложенеши д1анийсье хара болх д1ахо бахъар, предложене тайпаех ховр шаьрдар.	1омая бокъонаш йоазув деш дагайохара болх бар, луш дола жоп даьржа далара хетабаь болх д1ахо бахъар. Унахц1ено лораяра оамал кхеяр	1	12.12.23г.	
28.	Алапаш Ч, ч яздар.	Алапаш Ч, ч мишта язду довзийтар, цу оаза белгало йовзийтар, цунца дешдоакъоши дешаши нийса язде дешархой 1омабар, кепайоозон т1ара г1алат ца деш хъязде хара оамал кхеяр.	Урока темага хъежжа декхараш хьалхадахар, уж кхоачашдара де дезар хьадувцар, тобах болх бар, камоаршалла т1аберзабар.	1	14.12.23г.	
29.	Алапаш 1, 1 яздар.	Алапаш 1, 1 язде 1омадар, кхыча алапашца уж нийса хотта, уж юкъе дола дешаши предложенеши ний са язъе, мукъеи мукъазеи оозаш белгалъечарна шо- шоай беса къоа ламаца к1ал така хъакха 1омадар.	Бе безача балха толам баргболаш, в1аши новкъостал деш хилар хъехар; кадайл кхеяр, дешархочун д1ахайтар цо мел дер лоарх1аме а эшаш а долга.	1	19.12.23г.	
30.	Алапаш Г1, г1 яздар.	Шолха алап язде дешархой 1омабар, «г» «г1» яхача алапашта юкъерча башхох дувцар, дешаши предложенеши шоаш дагалацар, д1а а оалаш д1аязъяр.	Х1ара х1аман ше уйла еш хила веза дешархо, цудухъа шийна хетар ала а бахъанах лаьца дувца а хар хьалхадаккхар.	1	21.12.23г.	
31.	Алапаш П, п яздар.	Алап малаг1ча алапий маьженах латт хар, в1аши дистар кепа, сурт-сибата; хъехархочун хаттара йоозонца жоп дала хар 1омадар. Алапаш в1аши нийса хоттар, д1аоалаш яздара говзал ч1оаг1ъяр.	Къамаьла юкъе дакъа лаца хар 1омадар, ший халонех лаьца бери дувцар могадар, беча балха ше шийна т1ахъажар.	1	26.12.23г.	

32.	Алапаш Кх, кх яздар.	Шолха алап язде дешархой 1омабар, «к» «кх» яхача алапашта а оазашта а юкърча башхох дувцар, дешаши предложенеши шоаш дагалацар, д1а а оалаш д1аязъяр.	Х1ара х1аман ше уйла еш хила веза дешархо, цудухъа шийна хетар ала а бахъанах лаьца дувца а хар хьалхадаккхар.	1	28.12.23г.	
33.	Алапаш Ж, ж яздар.	Алап малаг1ча алапий маьженах латт хар, в1аши дистар кепа, сурт-сибата; хьехархочун хаттара йоазонца жоп дала хар 1омадар. Алапаш в1аши нийса хоттар, д1аоалаш яздара говзал ч1оаг1ъяр.	Къамаьла юкье дакъа лаца хар 1омадар, шийна духьалъэттача халонех лаьца бери дувцар могадар, беча балха ше шийна т1ахъажар.	1	09.01.23г.	
34-35.	Алапаш ж1, б1, з1, в1, д1 яздар.	«1» яхача алапо шолха доаха алапаш язде бераш 1омадар, царца дешаши предложенеши оттаяр, д1аязъяр; дешаш дешдоакъошта декъа хар ч1оаг1дар.	Йоазув нийса дий хьежаш, саькхе хила хьехар; г1алат нийса тоаде а ший жоп нийса хилара бокъох дувца а хар кхедар.	2	11.01.23г. 16.01.23г.	
36.	Алап к1аьда хъарак (ь) яздар.	Алап к1аьда хъарак (ь) язде 1омадар, цо дешашта юкье беча балхах кхетам балар, мичахъа язде доаг1а д1ач1оаг1деш упражненеш яйтар, орфографически зем кхебар.	Дешархо ше шийна хьалхашка декхар оттаде 1омавар. Къамаьл шаьрдар, 1омадаьр д1аязде хар кхедар.	1	18.01.23г.	
37.	Алапаш Аь, аь яздар.	Мукъа оаз белгалъю шолха алап язде 1омадар, дешаши предложенеши язъяр. Дешаш такилг а хьокхаш дешдоакъошта декъа 1омадар.	Дешархо ше шийна хьалхашка декхар оттаде 1омавар. Къамаьл шаьрдар, 1омадаьр д1аязде хар кхедар.	1	23.01.23г.	
38.	Алапаш Хь, хь яздар.	Шолха алап язде дешархой 1омабар, «х» «хь» яхача алапашта а оазашта а юкърча башхох дувцар, дешаши предложенеши шоаш дагалацар, д1а а оалаш д1аязъяр.	Х1ара х1аман ше уйла еш хила веза дешархо, цудухъа шийна хетар ала а бахъанах лаьца дувца а хар хьалхадаккхар.	1	25.01.23г.	
39.	Алапаш Ю, ю яздар.	Алапаш Ю,ю яздар, цу алапо малаг1ча дешашка шишша оаз белгалъю дувцар, саькхал кхедар, фонематически хазар кхедар, кепайоазон алапашца яздаьр кулгайоазон алапашца хъаязде хара болх д1ахо бахъар.	Дешархой шоай г1алат лаха а тоаде а 1омабар, кхычун г1алат мишта белгалдаккха деза хьехар, керда х1ама довза безам хилара шийна хьалхашка декхараш увттаде бер 1омадар.	1	30.01.23г.	
40.	Алапаш Ф, ф яздар.	Доккха а з1амига а алапаш Ф, ф яздар, царца дешаши предложенеши отта а еш д1аязъяр. Багах оаза фонетически тохкам бе дешархой 1омабар.	Йоазон бокъонаш хар ч1оаг1дар, унахц1ено кхейр, цхъана барта долаш болх бе бераш 1омадар, арг1-арг1аг1а улга т1а аха 1омадар, в1аши дог лазаш хила кхедар.	1	01.02.23г.	
41.	Алапаш Э, э яздар.	Доккха а з1амига а Э,э яха алапаш яздар, царца дешаши предложенеши отта а еш д1аязъяр.	Шийца классе деша ваг1ачунга ладувг1а а, цунца къамаьл оттаде а,	1	06.02.23г.	

		Оаза багах фонетически тохкам бе дешархой 1омабар. Тохарах бола кхетам ч1оаг1бар. Харцахъа оттаяь предложени тоаяра болх бар.	шийна нийса хетар ала а дешархо 1омавар. Шийна хьалха оттадаь декхар кхоачашдара аттаг1а а лоацаг1а а бола никъ лаха хар хьехар.			
42	Алап ч1оаг1а хьарак (ъ) яздар.	Алап «ъ» яздара кхетам балар, цо деша юкье беча балхах лаьца дувцар, цу алапаца дешаш яз деш г1алат ца дара упражненеш яр. Орфографически зем кхебар, мотт нийса бувцара болх бар.	Йоазув нийса дий хьежаш саькхе хила хьехар, г1алат нийса тоаде а ший жоп нийса хилара бокъох дувца а хар кхедар.	1	08.02.23г.	
43-44	Алапаш Къ, къ яздар.	Алапаш «Къ, къ» яздара кхетам балар, цар цхьалхача алапаца тара хиларахи башхохи лаьца дувцар, цу алапаца дешдоакъоши дешаши яз деш г1алат ца дара упражненеш яр.	Берий йоазонцара чам ч1оаг1бар, уйла е, дизза жоп дала 1омаде, в1аши товш хилар хьехар.	2	13.02.23г. 15.02.23г.	
45	Алапаш К1, к1 яздар.	Шолха алап язде дешархой 1ома бар, «к» «кх» «к1» яхача алапашта а оазашта а юкьерча башхох дув цар, дешаши предложенеш шоаш дагалацар, д1а а оалаш д1аязъяр. Шолха алапаш дешашта юкьера хьалаха а белгалде а хьехар.	1омаь бокъонаш йоазув деш дагайохара болх бар, луш дола жоп даьржа далара хетабаь болх д1ахо бахьар. Унахц1ено лораяра оамал кхеяр.	1	27.02.23г.	
46	Алапаш Т1, т1 яздар.	Алапаш Т1, т1 язде 1омадар, кхыча алапашца уж нийса хотта, уж юкье дола дешаши предложенеш ний са язье, мукъеи мукъазеи оазаш белгалъечарна шо- шоай беса къоа ламаца к1ал така хьакха 1омадар.	Бе безача балха толам баргболаш в1аши новкъостал деш хилар хьехар, кадайл кхеяр, дешархочун д1ахайтар цо мел дер лоарх1аме а эшаш а долга.	1	29.02.23г.	
47-	Алапаш П1, п1 яздар.	Доккха а з1амига а П1, п1 яха алапаш яздар, царца дешаши пред ложенеш отта а еш д1аязъяр. Оаза багах фонетически тохкам бе дешархой 1омабар. Тохарах бола кхетам ч1оаг1бар. Харцахъа оттаяь предложени тоаяра болх бар.	Шийца классе деша ваг1ачунга ладувг1а а, цунца къамаьл оттаде а, шийна нийса хетар ала а дешархо 1омавар. Шийна хьалха оттадаь декхар кхоачашдара аттаг1а а лоацаг1а а бола никъ лаха хар хьехар.	1	05.03.23г.	
48	Алапаш Ч1, ч1 яздар.	Алапаш «Ч1, ч1» яздара кхетам ба лар, цар цхьалхача алапаца тара хи ларахи башхохи лаьца дувцар, цу алапаца дешдоакъоши дешаши яз деш г1алат ца дара упражненеш яр.	Дешархо ше шийна хьалхашка декхар оттаде 1омавар. Къамаьл шаьрдар, 1омадаьр д1аязде хар кхедар.	1	07.03.23г.	
49	Алапаш Х1, х1 яздар.	Шолха алап язде дешархой 1омабар, «х» «х1» яхача алапашта а оазашта а юкьерча башхох дув цар, дешаши предложенеш шоаш дагалацар,	1омаь бокъонаш йоазув деш дагайохара болх бар, луш дола жоп даьржа далара хетабаь болх д1ахо	1	12.03.23г.	

		д1а а оалаш д1аязъяр. Шолха алапаш дешашта юкъяра хъалаха а белгалде а хъехар.	бахъар. Унахц1ено лораяра оамал кхейр.			
50.	Алапаш Ц1, ц1 яздар.	Алапаш «Ц1, ц1» яздара кхетам балар, цар цхълхача алапаца тара хиларахи башхохи лъаца дувцар, цу алапаца дешдоакъоши дешаши яздеш г1алат ца дара упражненеш яр.	Берий йоазонцара чам ч1оаг1 бар, уйла е, дизза жоп дала 1омаде, в1аши товш хила хъе хар. Йоазув нийса дий хъежаш саькхе хила хъехар, г1алат ний са тоаде а ший жоп нийса хила ра бокъох дувца а хар кхедар.	1	14.03.23г.	
51.	Алапаш Яь, яь яздар.	Шолха алап язде дешархой 1омабар, «я» «ья» яхача алапашта а оазашта а юкъярча башхох дувцар, дешаши предложенеши шоаш дагалацар, д1а а оалаш д1аязъяр. Шолха алапаш дешашта юкъяра хъалаха а белгалде а хъехар.	Бе безача балха толам баргболаш в1аши новкъостал деш хилар хъехар, кадайл кхейр, дешархочун д1ахайтар цо мел дер лоарх1аме а эшаш а долга.	1	19.03.23г.	
52.	Алап ы яздар.	Алап «ы» яздара кхетам балар, цо деша юкье беча балхах лъаца дувцар, цу алапаца дешдоакъоши дешаши яздеш г1алат ца дара упражненеш яр.	1омаь бокъонаш йоазув деш дагайохара болх бар, луш дола жоп даьржа далара хетабаь болх д1ахо бахъар. Унахц1ено лораяра оамал кхейр.	1	21.03.23г.	
53.	Алапаш Ё ё яздар.	Алапаш Ё,ё яздар, цу алапо малаг1 ча дешашка шишша оаз белгалъю дувцар, саькхал кхедар, фонемати чески хазар кхедар, кепайоазон алапашца яздаьр кулгайоазон ала пашца хъаязде хара болх д1ахо бахъар.	Монологически къамаьл оттаде хар, г1алаташ тоадара хъехар хочои дешархошеи денна хъехар нийса т1аэцеи кхетадеи хар, бе безача балха ше шийна хълха декхараш оттаде хар.	1	26.03.23г.	
54.	Алапаш Щ, щ яздар.	Алапаш Щ, щ язде 1омадар, кхыча алапашца уж нийса хотта, уж юкье дола дешаши предложенеши ний са язье, мукъеи мукъазеи оазаш белгалъечарна шо-шоай беса къоа ламаца к1ал така хълкха 1омадар.	Шоайла ладувг1а, эшача хана новкъостал де хъехархочун хаттара жоп луш, е т1адуллар кхоачашдеш. Меттацара безам совбаккхар. Бер ше дезилга а лоарх1алга а д1ахойташ балха юкъедоаладар.	1	28.03.23г.	
Алапаш 1омадаьчул т1ехъаг1а йола юкь- 8 сахъат.						
55-56.	Шолха алапаш яздар.		Дешархо ше шийна хълхашка декхар оттаде 1омавар. Къамаьл шаьрдар, 1омадаьр д1аязде хар	2	02.04.23г. 04.04.23г.	

			кхедар.			
57-58.	Дифтонг оа, йи дола дешаш яздар.	Дифтонгаш нийса яздара кхетам балар, цар деша юкъе беча балхах лаьца дувцар, царца дола дешдоа къоши дешаши яз деш г1алат ца дара упражненеш яр.	Йоазув нийса дий хъежаш саь кхе хила хъехар, г1алат нийса тоаде а ший жоп нийса хилара бокъох дувца хар а кхедар.	2	16.04.23г. 18.04.23г.	
59.	Контролни хъаяздар.	Текст нийса, г1алат ца деш хьат1аязъяра бокъонаш кердаяхар. Предложенехи предложене тайпахи бола кхетам ч1оаг1бар.	Дешархо ше шийна хьалхашка декхар оттаде 1омавар. Къа маьл шаьрдар, ше яздаьр нийса дий хъажа тохам бе дешархо 1омавар.	1	23.04.23г.	
60.	Г1алаташ т1ара болх. Шолха алапаш дола дешаш яздар.	1омадаь шолха алапаш кердада хар, уж в1аши тувла а ца деш, доагг1ача яз де хара болх бар; орфо графически зем кхебар, предложе нех текст нийса отта а яь д1аязъе хар ч1оаг1дар. Предложе не кертерча маьженах кхетам балар.	Монологически къамаьл оттаде хар, г1алаташ тоадара хъехархочои дешархошеи денна хъехар нийса т1аэцеи кхетадеи хар, бе безача балха ше шийна хьалха декхараш оттаде хар.	1	25.04.23г.	
61.	Предложенена хьалха доккха алап яздар	1омадаьр кердадахар; орфографически зем кхебар, предложенех текст нийса отта а яь д1аязъе хар ч1оаг1дар.	Монологически къамаьл оттаде хар, г1алаташ тоадара хъехархочои дешархошеи денна хъехар нийса т1аэцеи кхетадеи хар, бе безача балха ше шийна хьалха декхараш оттаде хар.	1	30.04.23г.	
62.	Шолха алапаш дола дешаш яздар.	1омадаь шолха алапаш кердадахар, уж в1аши тувла а ца деш, доагг1ача яз де хара болх бар; орфографически зем кхебар, предложенех текст нийса отта а яь д1аязъе хар ч1оаг1дар.	Дешархошта хъех шоайла ладув г1а, эшача хана новкъос тал де хъехархочун хаттара жоп луш, е т1адуллар кхоачаш деш. Г1ал г1ай меттацара безам совбоа ккхаш болх бар. Бер ше дезилга, лоарх1алга д1ахойташ балха юкъедоаладар.	1	07.05.23г.	
63.	1омадаьр кердадахар.	1омадаьр кердадахар; орфографически зем кхебар, предложенех текст нийса отта а яь д1аязъе хар ч1оаг1дар.	Дешархошта хъех шоайла ладув г1а, эшача хана новкъос тал де хъехархочун хаттара жоп луш, е т1адуллар кхоачаш деш. Г1ал г1ай меттацара безам совбоа ккхаш болх бар. Бер ше дезилга, лоарх1алга д1ахойташ балха юкъедоаладар.	1	14.05.23г.	

64-66.	Шера 1омадаър кердадахар.	1омадаър кердадахар; орфографически зем кхебар, предложенех текст нийса отта а яь д1аязье хар ч1оаг1дар.	Дешархошта хьех шоайла ладув г1а, эшача хана новкъос тал де хьехархочун хаттара жоп луш, е т1адуллар кхоачашдеш. Г1ал г1ай меттацара безам совбоа ккхаш болх бар. Бер ше дезилга, лоарх1алга д1ахойташ балха юкъедоаладар.	3	16.05.23г. 21.05.23г. 23.05.23г.	

1 классе дешара урока календарни тематически план 2023-2024 дешара шера

№ ар г1а г1а	Урока тема	Урока декхараш. Универсальни дешара ардамаш.	Сахь. мас сал	Лерх1 а ха	Йола ха
1.	Школен г1ирс. Ахка. Гуйре. Вай Даьй-мохк.	Абата беттагаргаш т1а а, 3-7 йолча оаг1онаш т1а а дехкача суртий зем а боаккхаш, бераш къамаьла юкъе озар; класс а школа а йовзийташ, лоацца экскурси яр; дешархой школацара, дешарцара, 1аламцара безам кхебар; х1ара берага тайп-тайпара хаттараш далар, тоабан цхьоаг1ои барти кхебар. В1аши ладувг1а, кхычун жоп дизза хургдолаш шийна нийса хетар т1атоха бераш 1омадар; Даьхенцареи 1аламцареи безам совбакхар.	1	07.09.23г.	
2.	Коа леладу оалхазараш. Коа т1ара хьайбаш. Хьуна оакхарий.	Дешахи предложенехи кхетам балар, уж улга т1а графически белгалде бераш 1омадар, дош дешдоакъоох латтилгах кхетам балар; суртах з1амига дувцар оттаде а цун ц1и тилла а хьехар, дийнатий ц1ераш 1омаяр, дийнатий 1алама дакъа долга а уж мел лоарх1аде да а дувцар; берашта фаьлг бешар, дешара а наьна метта а безам т1абохийташ, фаьлга инсценировка яр, бераш шоайла барта доаладар.	1	14.09.23г.	
3.	Оазаш [а], [м,], алапаш А,а, М, м.	«А,а,М,м» яхача алапехи цар белгалъеча оазехи кхетам балар. Оазах фонетически тохам бар, берий фонематически хазар кхедар, дешдакъа хьаде а деша а бераш 1омадар, дешдакъа д1аьха а лоаца а дешар, дош	1	21.09.23г.	

		графически хъаракаца белгалдар, предложенех бола кхетам шербар, дувцара къамаъл дар, шаъра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала хар хъехар.			
4.	Оазаш а алапаш а У, у, Р, р.	Алап У,у,Р, р 1омадар, дешдоакъош хъадар, дешар, дешаш дешар, багах фонетически тохкам бар, хъехархочо фаълг бешар, дешархоша чулоацам хъабувцар, г1алг1ай метта безам т1абохийташ, къамаъл шаърдеш, шоайла бераш айхъаза дахара хъисапе фаълг берашка хъокхийтар. Тоабах болх бе дешархой 1омабар. Ребус аховли-довзали а дашхар, кица ма1ан малаг1а да хъаала хар хъехар.	1	28.09.23г.	
5.	Оазаш а алапаш а И, и, Ш, ш.	Алапаш Ш, ш, И,и цар белгалъю оаз йовзийтар, цу оаза белгало ювцар, деша юкъе оаз [ш] йола моттиг нийса хъаала бераш 1омадар, багах деша фонетически тохкам бар. Оаз хувцаш (лаъг1ъеш, ч1оаг1ъеш, озаеш иштта кх.д1.), тоаеш дешар, ребус яшха 1омабар.	1	05.10.23г.	
6.	Оазаш а алапаш а Н, н, С, с.	Оазаш а алапаш а Н, н, С, с довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, ч1оаг1еи к1аъдеи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар. Дезала юкъера барт-безам кхебар, шинне цхъана (в паре) болх бар.	1	12.10.23г.	
7.	Оаз а алап а Л, л, О, о.	Керда алапаш Л,л, О,о довзийтар, цар оазех дувцар, оазий-алапий тохкам бар, шаъра дешар, ураг1а а пхораг1а а деша 1омабар, оаз тоаеш дешар, в1аши г1алаташ тоаде дешархой 1омабар, хин хъурмат де дезарах дувцар, лора балха толамах кхетам балар.	1	19.10.23г.	
8.	8 Оаз а алап а Д, д, Х, х.	Оаз а алап а Д, д, Х, х довзийтар, цар оазех дувцар, оазий-алапий тохкам бар, шаъра дешар, б1оаг1илгахи муг1рахи дешаш деша 1омабар, оаз тоаеш дешар, предложенех бола кхетам шербар, в1аши г1алаташ тоаде дешархой 1омабар, къахъегама лоарх1амах дувцар, унахц1ено кхеяр.	1	26.10.23г.	
9.	Оаз а алап а З,з, К, к.	Оазаш а алапаш а К, к, З, з довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, ч1оаг1еи к1аъдеи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар. Хъайбашца къахетаме хила хъехар, шинне цхъана (в паре) болх бар.	1	09.11.23г.	
10.	Оаз а алап а Е, е, В, в.	Оазаш а алапаш Е,е, В,в 1омаяр, цун белгало йовзийтар, шаъра дешар, б1оаг1илгахи муг1арахи дешаш деша 1омабар, оаз тоаеш дешар, в1аши г1алаташ тоаде дешархой 1омабар, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, шийна хетар а ховр а дувца хар, дешархошца къамаъла юкъе дакъа лацар.	1	16.11.23г.	
11.	Оаз а алап а Б, б, Т, т.	Оазаш а алапаш а Б, б, Т, т довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, ч1оаг1еи к1аъдеи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар.	1	23.11.23г.	

		Хъайбашца къахетаме хила хъехар, шинне цхъана (в паре) болх бар.			
12.	Оаз а алап а Я, я, Г, г.	Алапаш Я,я,Г,г оаз [я, г] 1омаяр, цун белгало йовзийтар, шаъра дешар, ураг1а а пхораг1а а деша 1омабар, оаз тоаеш дешар, в1аши г1алаташ тоаде дешархой 1омабар, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, шийна хетар а ховр а дувца хар, дешархошца къамаъла юкъе дакъа лацар.	1	30.11.23г.	
13.	Оаз а алап а Й, й, Ц, ц.	Оаз а алапаш а 1, Й, й, Ц, ц довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, зовнеи къореи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар. Орфографически зем кхебар. Дийшачун чулоацам хъабувца ха болх бар. Кхыча дешархошца балка юкъе дакъа лаца хар 1омадар.	1	07.12.23г.	
14.	Оаз а алап а 1, Ч, ч.	Оаз а алапаш а Ч, ч довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, ч1оаг1еи к1аъдеи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар. Хъайбашца къахетаме хила хъехар, шинне цхъана (в паре) болх бар.	1	14.12.23г.	
15.	Оаз а алап а Г1, г1, П, п.	Керда алапаш Г1, г1, оаз [г1] йовзийтар, шаъра дешара болх бар, орфографически зем кхебар, оазий тохкам бе 1омадар, текст кхетаргволча тайпара еша хар, чулоацам хъабувца хар, кертера дар хъакъоастаде хар, хоржаш деша хар 1омадар. Класса дешархошта юкъе цхъоаг1ои барти кхедар, цхъана тоабаца болх бе хар 1омадар.	1	21.12.23г.	
16.	Оаз а алап а Кх, кх.	Керда алапаш Кх, кх, оаз [кх] йовзийтар, шаъра дешара болх бар, орфографически зем кхебар, оазий тохкам бе 1омадар, текст кхетаргволча тайпара еша хар, чулоацам хъабувца хар, кертера дар хъакъоастаде хар, хоржаш деша хар 1омадар. Класса дешархошта юкъе цхъоаг1ои барти кхедар, цхъана тоабаца болх бе хар 1омадар.	1	28.12.23г.	
17.	Оаз а алап а Ж, ж. Алапаш ж1, б1, з1, в1,	Оаз а алапаш а Ж, ж довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, ч1оаг1еи к1аъдеи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае хар хъехар. Хъайбашца къахетаме хила хъехар, шинне цхъана (в паре) болх бар.	1	11.01.23г.	
18.	Алап к1аъда хъарак (ъ). Оаз а алап а Аь, аь.	Алап к1аъда хъарак [ъ] довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, 1 фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, зовнеи къореи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае хар хъехар. Орфографически зем кхебар. Дийшачун чулоацам хъабувца хара болх бар. Кхыча дешархошца балха юкъе дакъа лаца хар 1омадар. Алапаш Аь,аь, оаз [аь] 1омаяр, цун белгало йовзийтар, шаъра дешар, ураг1а а пхораг1а а деша 1омабар, оаз тоаеш дешар, в1аши г1алаташ тоаде дешархой 1омабар, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар	1	18.01.23г.	

		оттаде ха, шийна хетар а ховр а дувца хар, дешархошца къамаъла юкъе дакъа лацар.			
19.	Оаз а алап а Хь, хь, Ю, ю.	Оаз а алап а Оаз а алапаш а Ю, ю, Хь, хь довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, зовнеи къореи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар. Орфографически зем кхебар. Дийшачун чулоацам хъабувца хара болх бар. Кхыча дешархошца балха юкъе дакъа лаца хар 1омадар.	1	25.01.23г.	
20.	Оаз а алап а Ф, ф, Э, э.	Оазаш а алапаш а Ф, ф, Э, э довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, ч1оаг1еи к1аъдеи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар. Хин хъурмат де дезарах дувцар, къахетаме хила хъехар, шинне цхъана (в паре) болх бар.	1	01.02.23г.	
21.	Алап ч1оаг1а хъарак (ъ).	Алап ч1оаг1а хъарак [ъ] довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, зовнеи къореи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае хар хъехар. Орфографически зем кхебар. Дийшачун чулоацам хъабувца хара болх бар. Кхыча дешархошца балха юкъе дакъа лаца хар 1омадар.	1	01.02.23г.	
22.	Оаз а алап а Къ, къ, К1, к1.	Оаз а алапаш а Къ, къ, К1, к1 довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, зовнеи къореи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае хар хъехар. Орфографически зем кхебар. Дийшачун чулоацам хъабувца хара болх бар. Кхыча дешархошца балха юкъе дакъа лаца хар 1омадар.	1	15.02.23г.	
23.	Оаз а алап а Т1, т1, П1, п1	Оаз а алапаш а Т1, т1, П1, п1 довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, зовнеи къореи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар. Орфографически зем кхебар. Дийшачун чулоацам хъабувца ха болх бар. Кхыча дешархошца балха юкъе дакъа лаца хар 1омадар.	1	29.02.23г.	
24.	Оаз а алап а Ч1, ч1, Х1, х1.	Оаз а алапаш а Ч1, ч1. Х1, х1 довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, ч1оаг1еи к1аъдеи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае хар хъехар. Кулга п1елгий ц1ераш 1омайр, къахетаме хила хъехар, шинне цхъана (в паре) болх бар.	1	07.03.23г.	
25.	Оаз а алап а Ц1, ц1 , Яь, яь.	Оаз а алапаш Яь,яь, а Ц1, ц1 довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, зовнеи къореи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае хар хъехар. Гаъний ц1ераш 1омайр, 1алам лорадар хъехар, шинне цхъана (в	1	14.03.23г.	

		паре) болх бар.			
26.	Оаз а алап а Ё, ё, ы.	Алап «ы» Ё,ё, довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, зовнеи къореи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае хар хъехар. Орфографически зем кхебар. Дийшачун чулоацам хъабувца хара болх бар. Кхыча дешархошца балха юкъе дакъа лаца хар 1омадар.	1	21.03.23г.	
27.	Оаз а алап а Щ, щ.	Оаз а алапаш а Щ, Щ, довзийтар, дешдоакъош шаъра дешара болх бар, фонетически тохкам бе хара болх д1ахо бахъар, суртаца болх бар, ч1оаг1еи к1аъдеи мукъаза оазаш деша юкъера хъакъоастае ха хъехар.	1	28.03.23г.	
28.	Абат. «Х1анз вайна деша хов». «Даъхен сурташ».	Абата алапехи оазехи ховр кердадаккхар, ч1оаг1дар, г1алг1ай метта мас мукъа оаз, мас мукъаза, мас шолха алап да хар ч1оаг1дар; тексташ ешар, цар чулоацам тахкар, хаттарашта жоп дала 1омадар, хаттара текста юкъера жоп лаха хар, къамаъл шаърдар.	1	04.04.23г.	
29.	«Нана». «Барх1лаг1а март». Пхыленакъан М.-С. «Ахъмад».	Абата алапехи оазехи ховр кердадаккхар, ч1оаг1дар, г1алг1ай метта мас мукъа оаз, мас мукъаза, мас шолха алап да хар ч1оаг1дар; тексташ ешар, цар чулоацам тахкар, хаттарашта жоп дала 1омадар, хаттара текста юкъера жоп лаха хар, къамаъл шаърдар, ховли довзалеш дашха а шоаш кхолла а 1омадар, кицашца болх бар.	1	18.04.23г.	
30.	«Йоккха саг». «Харц ма ле».	Абата алапехи оазехи ховр кердадаккхар, ч1оаг1дар, г1алг1ай метта мас мукъа оаз, мас мукъаза, мас шолха алап да хар ч1оаг1дар; тексташ ешар, цар чулоацам тахкар, хаттарашта жоп дала 1омадар, хаттара текста юкъера жоп лаха хар, къамаъл шаърдар, ховли довзалеш дашха а шоаш кхолла а 1омадар, кицашца болх бар.	1	25.04.23г.	
31.	«Дика дешархо». «Н1ана». «1ийса»	Тексташ ешар, цар чулоацама тохкам бар, хаттарашта жоп лохаш дешар, йовхъамех дешар, предложене тайпаех бола кхетам шербар, ч1оаг1бар; шаъра дешара навикаш ч1оагъяр, хаттараш оттаде а царна нийса жоп дала а хъехар; эздеда оамалаш кхеяр, бакълувш хилар хъехар.	1	16.05.23г.	
32-33.	Чудерзара урок	Тексташ ешар, цар чулоацама тохкам бар, хаттарашта жоп лохаш дешар, йовхъамех дешар, предложене тайпаех бола кхетам шербар, ч1оаг1бар; шаъра дешара навикаш ч1оагъяр, хаттараш оттаде а царна нийса жоп дала а хъехар; эздеда оамалаш кхеяр, бакълувш хилар хъехар.	2	21.05.23г. 23.05.23г.	